

Appendix III.Early Assamese and Kamarupi.

The following are some of the peculiarities of the Kamarupi dialect found in early Assamese literature.

Phonological :

- (1) Vowel Harmony : pati > peti
 yadupati > jodupeti
 dhari > dhorī (H. S.)
- (2) (i) O. I. A. Sibilant ś > kh : ādhekh, eāri dikhe,
 kakhpa, dakh (H. S.)
- (ii) ś > kh : bisekhet (H. S.)
- (iii) ś > kh : sañkhār (H. S., Man).
- (3) (i) O. I. A. kṣ > kh : pekhi (H. S.)
 kākḥ (M. K., Man.). khaya (Man.).
- (ii) O. I. A. kṣ > s : jhare nīr, paril jhāmar (M.K.)
- (4) O. I. A. v > u : jīn, sadāsin (M.K.).
- (5) O.I.A. r > l : sarilē (H. S.).
- (6) O. I. A. n > l : laṅgatā (War.)
- (7) Retention of original l : lom, lāṅgal, leñj (M. K.).
 laṅga, fāṅgul, lāñj (Man.). lom (Dur).
 lom, cokalā, leṅgur, leñj (War). lāñj (San.) lāṅgul (Madh.).
- (8) Aspiration : sikhilīhi, eakhu (H. S.).

śīthān, bhāthi, thoṭh, ālakhi

śukhāi gaḷlā (M. K.). bhāthi, sikhāi, thoṭh, bhokh,
phelā (Man.).

sānthuriyā, śīthān (Dur.). mūr śīthān, dandhe (Nar.). śukhāllā,
hāthi (San). śikhāibā (Madh).

(9) Preference of high vowel to mid vowel :

dāṁdar (H. S.)

sīndur (M. K.).

tumāt, kun (Bhat.).

(10) Presence of two - ā - sounds in adjacent syllables :

āndhār, āngār, pākḥā, mālā, rājā (M.K.). rājā, tārā, pākḥā
(Man.) pākḥā (Dur.). rāndhā, tārā, pātā, kānā, bātā (Nar.).
rājā, mālā, tārā (San). rājā, pākḥā, dāṁā 'a musical instrument'
(Madh).

(11) Penultimate -a- > -e- / -i- : jānekī (M.K.)

(12) The development of the sts : biṣṭu, boiṣṭav, hiranyo,
rikhikēs (H.S.). tuti (M.K.). rikhi (Man.).

Morphological :

(1) (a) Enclitic definitive : khān : prān khāni (H. S.)

rath khān (M.K.).

thal khān (Man.). jhiu khāni (Dur.). xil khān (Nar.).

dham khān (San). jiu khāni (Madh)

(b) Enclitic definitive : kurā : kuri kundā (M.K.). das kundā (San).

(2) Indefinitive in - mān : āthu mān pāni. (Man.).

din tini mān (Madh).

(3) Conjunctive in - i : svāmir bacan debi kerī

sirogat (H. S.)

ebā gaṅgā māyak jāi śīghre dilā jān. (Dur)

(4) Post-positions : (a) - k legi, E. As. - k lāṅi : uddhak lāgiā hari

khopīā pathāilā (H. S.)

kiskindhāk lāgi bege

calilā dundubhi (M. K).

kul bināsak lāgi bihāiloho tok. (M. K)

māthāt kariyā kākharik lāgi nil. (Man).

durgāk lāgiyā gosāi karilā cintan. (Man)

sāgar sipāre yāibo baṅijak lāgi. (Dur).

senekār udarak lāgi aniruddha gail. (Dur).

tomāk lāgi pathāiche padmār kāl dūt. (Nar)

chaya ye māsak lāgi, tomāt bidāya māgi, abhāginī

yāo devabhaban. (Nar). sahasra arjuni nil nagarak

lāgi. mok lāgi putāi cintā nakaribā (San).

(b) - hān, E. As. - hen : grīvā goṭ nalakhiya

pecā hen gāl (M.K.)

hari hen ite dugāti aksar (San).

(c) - r hāte : kamārāṅ hāte chidra rākhi thaichō

āni. (Nar)

(d) - sārī : ā oek dān pāibo cārī malle. peṭar

bhokhe (Nar).

(e) - bāge : tini bāge tini nadī (Nar).

(5) Infinitive in (a) - ibār : rātrā dinot ekote namare maribār

budhi nāi (H. S.).

maribār nāo śumi nrpati rāvane. (M.K.)

ājāā dilā mālakare bhal bāndhibār (Nar.)

- (b) - *ibāk legi, E.As. - ibāk, - ibāk lāgi :*
maribāk lāgiyā garal bis khāili. (M.K.)
tānka māribāk lāgi karāhā jatan. (H. S.)
bharate senāk sāji māribāk āil. (M.K.)
henaya kaikeyī māv āche āsi tomāk nibāk lāgi. (M.K.)
sr̥ṣṭi karibāk gosāi karilā juguti. (Man).
rāvanak dekhi bai basibak thān dilā; uttarā kāndakk dharilā
gāibāk; māribāk lāgiyā hāthik yuje mākhī. (San)
tathāpite bhailā pad karibāk citta (Madh.)
- (c) *E. As. - ive : sāgarat niyā pāche jobrāive lail (M.K.)*
- (d) *- bār ; jirābār thān. (Man). subarnar khāt dilā lakhāi*
ghumābār. (Nar.). bibāh dibār kāl (Madh).

- (6) *Process of Comparison : tapta subarnat kari adhike jalanti. (H.S.)*
sampūrṇa candrato kari śobhaya badan. (M.K.)
not kari cār kon āchaya devatā. (Nar.).
sakal dharmate kari (San). bal birye dhairyadhik
devatāt kari (Madh).

- (7) *Verbal inflections :* (a) *Present indicative first person - ũ, E.As. - u :*
tebe jānu sabāte ācanta nārāyan. (H.S.)
meru giri upāri āgat deu āni. (M.K.).
- (b) *Present indicative second person (inf) - h ;*
uṭh jāg priyā kata nidrā yāh (Nar.).
- (c) *Past tense third person - lāk, E. As. - ilek :*
āth goṭā śiṅg site kapāle lailek, hastir
nāthāk kāṭi tāte ālāilek. (M.K.)
- (d) *Imperative second person (inf) - u :*
phul lau buliyā mālinī pāre rāya. (Dur).
pār kar bāpu he pār kari thou (Man.).

(8) Oblique base of nouns in - e : dhrubo - r, hiranyo - r, mano - t. (H.S.)

(9) Case-endings : (a) dative-accusative - k to denote direction :

āpun thānak devagan cali gailā. (H.S.)

satvare caliyo ebe yāō kiskindhāk. (M.K.)

tap eri ɣsi gharak āil. (Man.).

dāk diyā bole gadhā sundarīk cāi (Nar).

rāj sanājak jāi duye gāyo gīt (San).

(b) locative in - e : sikālat āmār sarile lin

haiba. (H.S.)

bane bane phurā dui bhāi. (M.K.)

gale gajamati hār. (Dur). netār

gale dhari kānde bisahari. (Nar).

nadharil samudre tomār matsya

kāyā (San).

(10) Use of locative in place of dative -accusative : śighre rājya laiyok

deśat nāhi jāv. (M.K.)

agaśhit rāne pāche puchilā

sañsaya -(San.)

(11) Sense of ablative by adding - dhori : āji dhari tomār khandāibo

rāj śiri. (M.K.)

āji dhari duihāno durgati

yāuk khandi (San).

(12) Sense of ablative with mukhe : dūt mukhe bārtā pāi (Nar).

(13) Adverbial forms : bhāl kori, ken kori, eit kari. (H.S.). ghatān

kari, āthāk, cap-kare, kene kari (M.K.)

jure - sathe (Nar). cap kare (San)

(14) Plural with (a) - the - : āmāther iṣṭadev (San). āther, tāther,
tāthek. (Bhat).

Plural with (b) noun of multitude : hastigana (H.S.) bauddha gaṇa (San).
saba (M.K.). rājā sakal (Madh).

(15) Pleonastic - sāi : krodh kari nārāyaṇe jāmpadilā yāi. (Nar).
nandara brajata mai kikaḥibo jāi (San).

(16) Use of denominative : khaṅgāil, krodhīā, belgāve, bakhāli etc. (M.K.)
kānā 'to share' (Man)
thoknā (Dur.) geriyā, bakhāli (San).

(17) Verb roots : hāṅth (Kām. hāth) 'to walk', hāk de, hāmlā (Kām.
heimlā) 'the calling of the calf by the mother cow';
ṭuṭ 'to decrease', lāg pā 'to nest'; sek de (Kām.
xek de) 'to teach a lesson'; lar 'to shake'; kaṭāl
(Kām. katāl) 'to remove the knots of a bamboo'; āṭās
pār (Kām. āṭāh pār) 'to cry loudly'; jōbrā 'to dip'
(M.K.). lāg pā, bhij, hāth 'to walk' (Man). gan,
catak (Kām. satk) 'to trample' (Dur.). cānd 'to spread',
harā 'loose', eorā 'to cross', āgur 'to obstruct', hāth
eus 'to comb' (Nar). cheñchā (Kām. sesā), dhākur, tān
'streak', eapā 'to collect' (San). gan, hakhē (Madh).

(18) Feminine affixes : (a) - ān : urān (Nar).
(b) - ī : dekānī (Nar).
(c) - uāl : ghātuwāl (Nar).
(d) - ru : juwāru (Nar.)
(e) - āl : gitāl, dantāl (San).

- (19) Onomatopoeic and Echo-words : śiv - -tiv (Man). bhen - bhenāi (Dur)
- (20) Compound words : dāru - darpan (Man.)
- (21) Idiomatic expressions : gā gheḷā 'to spend time lazily'; raṅg cā 'to enjoy the fun'; jān de 'to infern'; (M.K.). jān de (Man; Dur.). kapāl dhākur 'to cry piteously' (Dur.). rāo kādh, āchār khā, khotā de, raṅg cā (Mar.). śurti buddhi harā, gā gheḷā, jekar mukhat cūn de, sek de, laghu ha (San). sāṅg kar 'finish', nirīkhi cā 'observe' (Madh).

Over and above the phonological and morphological peculiarities of Kamrupi found in early Assamese literature, many vocables in the Kamrupi dialect are present in the same form and content in the above mentioned writings. Below some of them have been cited :

āthāntar, belā, gal 'neck', bar 'bridegroom', hān 'pierce', laru, chali 'child', bhel, bāpu / bāpi 'a term of endearment', ghār, gharākāti 'a push by the neck', rupā, sutār 'carpenter', dhulā, sonā, tar 'bank of a river', kuri 'twenty', kāñhāl gem 'a kind of serpent', chāyā, puṅgā, beṅg, mairā, gās, khurte 'father's brother', bāsā 'house', pāti kāur, bheḷā 'a kind of bird', ādhār 'food for a bird', āsrā, dām 'heap', kāñthi (Kām. kāñhi) 'verandah', ghumti 'sleep', tumbul rol (Kām. tumrel) 'huge uproar of crying' etc. (M.K.).

sonā, rupā, lehā, ādhār, jekar, diṅā, sutār, gal, mahri 'mosquito curtain', kāñkai. (Man.). āṭāl, kāñthi, baithā, lehā, gal, bar 'bridegroom' ālāg, āyātā. (Dur.).

gal, baini, mairā, bāri 'stick', saitā māi 'step mother', juli

'bag', care 'bird', betā 'son', piprā, duni, āpentā, bhokerā
 chāgal, āitar khāl 'drain', ātāl, dimā, gadā, kinā ānguli,
 khārgāthi, lehā, chowālī 'child', tāngan, dādā, 'elder brother', bhel,
 bācā 'a term of endearment', mahri 'mosquito - curtain', khili, mrāt
 'thigh', jekār, bhatār 'husband', mäh, kālā 'a kind of pulses', berā,
 baithā, śingrā 'a kind of fish', neo 'eat', cakri 'butter-fly', thāni
 'generation', baitāli 'a term of abuse', ārāl, bhuni. (Nar.).

rāg 'anger', gal, kānthi tar, jājīrī (Kām. sisri), tiri, dimā,
 ātāl, bhinisi (Kām, bhīhni), mairā, beng, gās, bāghjarī, jekār, bāri
 'stick', pharpat (Kām. phābāt), sadhavā 'having husband', husi (Kām.
 huhi) 'uproar', hāmākhuri (Kām. hāmākuri), dhorā kāk (Kām. dharā
 kāur), kāur 'crow', śuñ 'ear of a corn', sat (Kām, xat) 'endurance',
 bihāni (Kām. biēni). — (San). bārtā 'news', kuri 'twenty', dām
 'heap', āyatī 'women having husband', ādhār (Madh).